

Sygn. akt VIII U 634/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia (del.) Magdalena Kimel	

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2020 r. w Gliwicach

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do wcześniejszej emerytury

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 10 marca 2020 roku **nr** (...)

15 kwietnia 2020 r. **nr** (...)

oddala odwołania.

(-) sędzia (del) Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 634/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 marca 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił A. K. prawa do emerytury wskazując, że nie spełnia warunków o których mowa w art. 184 w zw z art. 39 ustawy emerytalnej, albowiem do dnia 31.12.1998 r. nie osiągnął 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego (a jedynie 19 lat 1 miesiąc i 17 dni).

Decyzją z dnia 15 kwietnia 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił A. K. prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50 lit a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ nie udokumentował co najmniej 10 lat pracy górniczej o której mowa w art. 50 c ust 1 ustawy jak również 25 lat pracy górniczej, łącznie z okresami pracy równorzędnej.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od obu decyzji, domagając się ich zmiany i przyznania prawa do emerytury. Podniósł, że legitymuje się 10 letnim stażem pracy górniczej a organ rantowy bezzasadnie nie zaliczył od pracy górniczej okresu

od dnia 01.01.1989 r. do 20.10.1991. Zarzucił również, że organ rentowy błędnie wyliczył okres składkowy tylko do dnia 31.12.1998 r., gdyż powinien zgodnie z treścią art. 46 ustawy emerytalnej okres ten naliczyć do dnia 31.12.2008 roku.

Ostatecznie ubezpieczony nie kwestionował ogólnego stażu pracy wyliczonego przez organ rentowy na dzień 31.12.1998 r. oraz niekwestionował tego, iż nie legitymuje się 25 letnim stażem pracy górniczej.

Zakwestionował: niezakwalifikowanie do pracy górniczej okresu od 01.01.1989 r. do 20.10.1991 na stanowisku dozorca urządzeń teletechnicznych oraz niezaliczenie okresu składkowego od 01.01.1999 r. do 31.12.2008 roku.

(pismo ubezpieczonego z dnia 10.07.2020 r. k 12 a.s)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i podtrzymał dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. K. urodził się w dniu (...)

Do dnia 31.12.1998 r. legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 19 lat 1 miesiąc i 17 dni i udokumentował staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 9 lat 1 miesiąca i 27 dni.

A. K. nie legitymuje się 25 letnim stażem pracy górniczej, a jedynie okresem pracy górniczej określonej w art. 50 c ust 1 ustawy emerytalnej w wymiarze 9 lat 1 miesiąca i 27 dni.

Ubezpieczony wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym (OFE) na dochody budżetu państwa.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych ubezpieczonego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania ubezpieczonego nie zasługują na uwzględnienie.

Zaskarżona decyzja z dnia 10 marca 2020 r. jest prawidłowa.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2016r. poz. 887, ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie cytowanych przepisów, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku. Ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku

emerytalnego określonego w art. 39 czy art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. pod warunkiem nieprzystąpieniu do OFE. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Stosownie do treści przepisu art. 39 cytowanej ustawy, ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949r., spełniającemu warunek określony w art. 27 ust 1 pkt 2 (dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych liczonych na dzień 1.01.1999) i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, który ma co najmniej 5 lat:

1) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo

2) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki,

wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 pkt 1, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

Ostatecznie nie było sporne, że ubezpieczony wszystkich wymienionych wyżej przesłanek nie spełnił. Ubezpieczony nie kwestionował tego, iż nie legitymuje się 25 letnim okresem składkowym i nieskładkowym liczonym na dzień 31.12.1998 r. Zatem już z tej przyczyny zaskarżona decyzja okazała się prawidłowa.

Również decyzja z dnia 15 kwietnia 2020 r jest prawidłowa.

Zgodnie z treścią art. 50a ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1)ukończył 55 lat życia;

2)ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;

3)nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

2. Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Definicję zatrudnienia uważanego za pracę górniczą zawiera art. 50c przytoczonej wyżej ustawy.

Zgodnie z art. 50 c ust. 1 za pracę górniczą uważa się zatrudnienie:

1)pod ziemią w kopalniach węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu;

2) pod ziemią i przy głębieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów.

3) pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią;

4) na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin;

5) pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego;

6) w charakterze członków drużyn ratowniczych kopalń określonych w pkt 1 i 4, mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn oraz w charakterze ratowników zawodowych w stacjach ratownictwa górniczego;

7) na stanowiskach maszynistów wyciągowych na szybach oraz na stanowiskach sygnalistów na nadszybiach szybów w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1 i 2;

8) na stanowiskach pracy pod ziemią w nieczynnych kopalniach wymienionych w pkt 1;

9) na stanowiskach instruktorów zawodu w górniczych polach szkoleniowych pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego.

Kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadza się do tego, czy mając na uwadze istniejący stan faktyczny i obowiązujące przepisy, należy przyznać odwołującemu prawo do emerytury górniczej, czy też nie i jakie są tego przyczyny.

A. K. aby uzyskać sporne świadczenie, powinien spełnić wymóg posiadania co najmniej 25 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50 c ust 1.

Ubezpieczony nie kwestionował tego, iż nie legitymuje się 25 letnim stażem pracy górniczej.

Podkreślić należy, że nieuwzględnienie do stażu pracy górniczej okresu zatrudnienia od 01.01.1989 r. do 20.10.1991r nie ma w mniejszej sprawie znaczenia albowiem nawet przy zaliczeniu spornego okresu - ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym stażem pracy górniczej.

A. K. nie spełnił zatem przesłanek do przyznania prawa do emerytury górniczej.

Ubezpieczony domagał się również przyznania emerytury na podstawie art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W pierwszej kolejności należy wskazać że art. 184 i art. 46 ustawy emerytalnej stanowią autonomiczne i odrębne względem siebie podstawy nabycia prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2016 r., sygn. akt I UK 151/15, Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 marca 2017 r., sygn. akt III AUa 2237/16; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt III AUa 458/17). Przepisy te w odmienny sposób normują prawo do emerytury w obniżonym wieku i nie zawierają odesłania jeden do drugiego, zatem nie mogą być stosowane łącznie i wybiórczo co do poszczególnych przesłanek. W tym miejscu podkreślić należy, że art. 46 ustawy emerytalnej ma niejako charakter przejściowy w tym sensie, że dotyczy wąskiej grupy ubezpieczonych, gwarantując im prawo do wcześniejszej emerytury, mimo że prawo to nie jest przewidziane przez nowy system emerytalno-rentowy.

Ubezpieczony nie spełnia wszystkich przesłanek o których mowa w art. 46 w związku z art. 39 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 tej ustawy, prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;
- 2) warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 r.

Jeżeli ubezpieczony, o którym mowa w ust. 1, nie zawrze umowy o przystąpieniu do otwartego funduszu emerytalnego w terminie do dnia 31 grudnia 1999 r., uważa się, że ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Ubezpieczony zatem musiałby spełnić na dzień 31.12.2008 rok wszystkie kryteria nabycia prawa do świadczenia, czyli:

- wiek emerytalny (w przypadku mężczyzn 65 lat z możliwością obniżenia go zgodnie z algorytmem z art 39 ustawy emerytalnej),
- określony staz ubezpieczeniowy (25 lat okresów składkowych i nieskładkowych dla mężczyzn),
- nie może spełniać wymagań koniecznych do nabycia prawa do emerytury górniczej na podstawie art 50 a ustawy emerytalnej,
- musi posiadać co najmniej 5 lat pracy górniczej.

U. nie przysługuje prawo do emerytury w oparciu o powyższy przepis, ponieważ wymagany wiek (obniżony według algorytmu z art 39 ustawy emerytalnej) wynoszący 60 lat i 6 miesięcy (9 lat pracy górniczej pozwala obniżyć wiek emerytalny o 4,5 roku)- ukończył dopier w roku 2018.

W związku z powyższym, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc. oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne.

Sędzia del Magdalena Kimel